

2 Sa panahon ng likas na kapahamakan

Ang Japan ay isa sa mga bansang madalas nililindol. Pagdating naman ng summer at autumn ay maraming dumadating na bagyo. Upang mabawasan ang pinsala mula sa mga likas na kapahamakan, importanteng maging handa sa lahat ng oras at alam kung ano ang dapat gawin sa pagkakataong magkaroon ng likas na kapahamakan.

2-1 Lindol

Ang Japan ay isa sa mga bansang madalas nililindol kaya't may mga pagkakataon ding may kasama itong tsunami (o malaking alon).

(1) Lakas ng yanig ng lindol

Ang lakas ng yanig ng lindol ay kasalukuyang may 10 grado. Malakas ang yanig kapag malaki ang numero ng grado nito.

Impormasyon tungkol sa Pamumuhay sa Iba't-ibang Wika

P Sa oras ng emerhensiya at sakuna

[Bumalik sa TOP ng P Sa oras ng emerhensiya at sakuna](#)

Grado ng lindol	Lakas ng lindol	Grado ng lindol	Lakas ng lindol
0	Hindi ito mararamdaman ng mga tao. 	5 mahina	Karamihan ng tao ay maghahanda para sa sariling kaligtasan. Maaari
1	May mga taong makakaramdam nito kung sila ay nasa loob ng bahay o gusali. 	5 malakas	Makakaramdam ang karamihan ng kahirapan sa pagkilos. Maaaring bumagsak ang mga kabinet.
2	May mga taong magigising kung natutulog. Kaunting gagalaw ang mga ilaw na nakalambitin sa kisame. 	6 mahina	Mahihirapan nang manatiling nakatayo. Karamihan sa mga mabibigat na kasangkapang pambahay ay gagalaw o
3	Mararamdaman ito ng halos lahat ng tao sa loob ng bahay o gusali. Maaaring tumunog ang mga babasaging kagamitan sa kusina. 	6 malakas	Hindi na makakagalaw kung hindi gagapang. Karamihan sa mga bintanang salamin ay mababasag at ang mga pader ng mga gusali ay magigiba.
4	Halos lahat ng mga natutulo ay magigising sa yanig. Gagalaw ang mga ilaw na nakalambitin sa kisame at tutunog ang mga babasagin kagamitan sa kusina. 	7	Hindi na makakagalaw. Karamihan sa mga bintanang salamin ay mababasag at ang mga pader ng mga gusali ay magigiba.

Pagkatapos ng isang malaking lindol, mayroon pa itong mga mahihinang lindol na kasunod na tinatawag na yoshin (aftershock) kaya't mag-ingat dahil minsan ay kasing-lakas din ito ng naunang lindol.

Impormasyon tungkol sa Pamumuhay sa Iba't-ibang Wika

P Sa oras ng emerhensiya at sakuna

[Bumalik sa TOP ng P Sa oras ng emerhensiya at sakuna](#)

(2) Kapag nagkalindol (manwal tungkol sa asal at kilos)

Sitwasyon sa oras ng paglindol	Manwal tungkol sa asal at kilos
Nasa loob ng bahay o gusali	<ol style="list-style-type: none"> 1 Kapag nagkalindol, magtago sa ilalim ng mesa upang matiyak ang sariling kaligtasan. 2 Kapag tumigil ng konti ang yanig, patayin kaagad ang stove o mga bagay kung saan maaaring pagmulan ng apoy. 3 Buksan ang pintuan upang masiguradong may labasan. 4 Mag-ingat sa mga nahuhulog na bagay at huwag magmadali kapag lalabas. 5 Maglakad patungo sa lugar ng paglisan (evacuation place). 6 Makipagtulungan sa mga tao sa paligid at mainam na magdala ng radyo upang makakuha ng pinakabagong impormasyon.
Nasa loob ng elevator	<ol style="list-style-type: none"> 1 Pindutin ang lahat ng pindutan ng maaaring babaang palapag. 2 Tingnan kung maaaring bumaba sa lugar na pinagtigilan. (Kapag may automatic elevator device implantation, maaaring tumigil ang elevator sa pinakamalapit na floor). 3 Kapag tumigil ang elevator o ayaw bumukas ang pinto dahil walang kuryente, pindutin ang pindutan para sa emerhensiya at maghintay ng sasagot na tao.
Nasa labas ng bahay o gusali	<ol style="list-style-type: none"> 1 Mag-ingat dahil may posibilidad na matumba o mahulog ang mga signboard at sementong pader. 2 Tiyaking walang mga natutumba o nahuhulog sa paligid at magmadaling pumunta sa pinakamalapit na lugar kung saan ligtas sa pinsala.
Nagmamaneho ng sasakyan	<ol style="list-style-type: none"> 1 Hawakan ng dalawang kamay ang manibela at dahan-dahang itigil ang sasakyan. 2 Huwag humarang sa gitna ng kalsada dahil maaaring dumaan ang mga ambulansya o fire truck dito. 3 Iwanan ang susi ng sasakyan, huwag i-lock ito at maglakad patungo sa lugar ng paglisan.
Nasa loob ng tren o sasakyan	<ol style="list-style-type: none"> 1 Humawak nang maigi sa hawakan sa loob ng tren o sasakyan. 2 Kahit na huminto man ang tren sa gitna, huwag buksan ang emergency door at lumabas o tumalon mula sa bintana nang walang pahintulot ng namamahala ng tren. 3 Sundin ang taga-manipula ng tren o mga namamahala ng tren.

(3) Paghanda sa sakuna pagkatapos ng lindol

Sunog ang pinakamadalas na sakuna pagkatapos ng lindol. Upang maiwasan ito, patayin ang lahat ng maaaring pagmulan nito. Kapag tumigil ang isang yanig ng lindol, patayin kaagad ang gas o stove kung ito ay ginagamit. Patayin ang pinaka-main na buksan ng gas o tanggalin mula sa saksakan ang mga kagamitang de-kuryente. Patayin muna ang breaker ng kuryente kung lilisan (evacuate). Kung sakaling nagkasunog, humingi kaagad ng tulong sa mga kapit-bahay upang mapatay kaagad ang sunog habang maaga.

May mga pagkakataon ding may tsunami pagkatapos ng lindol. Ang tsunami ay kadalasang dumadating bago pa ito ipahayag sa telebisyon o radyo. Kung nakaramdam ng lindol, lumayo kagaad sa dagat at tumungo sa mataas na lugar kung saan ligtas. Posibleng magka-tsunami nang dalawa o tatlong beses kaya hintayin ang mga pahayag ukol dito at huwag muna lumapit sa dagat.

2 Sa panahon ng likas na kapahamakan

2-2 Bagyo

Maraming bagyo sa Japan mula Hulyo hanggang Oktubre at kasama dito ang malalakas na ulan at hangin. Maaaring magkaroon ng landslide o baha at mag-ingat din sa mga gamit na lumilipad dahil sa lakas ng hangin.

(1) Bagyo

Bagyo ang tawag sa mga tropikal na depresyon na nagmumula sa Pacific Ocean at South China Sea na ang pinakamalakas na bilis ng hangin ay mahigit sa 17.2m/s. Mag-ingat din sa mga hurricane o cyclone dahil malaki din ang pinsalang maaaring idulot nito.

Ang average pressure sa paligid ng Japan ay 1013hPa kaya't kung may nalalapit na bagyo, bumababa ang pressure dito. Kapag mas mababa ang pressure, may posibilidad na mas malakas ang ulan at hangin.

Ang hangin ng bagyo sa Japan ay counter-clockwise (papunta sa kaliwang bahagi). Ang hangin ay mas malakas sa kanang bahagi ng direksyon kung saan patungo ang bagyo dahil pareho ang direksyon ng hanging dinudulot ng bagyo at ng hanging nagdadala sa bagyo. Naiiba ang laki ng pinsalang naidudulot ng bagyo depende sa patutunguhan nito kaya't alamin ang pinakabagong balita ukol sa bagyo at maghanda para dito.

Lumalakas ang hangin at tumataas ang lebel ng tubig sa dagat kung may low pressure na nalalapit kaya't mag-iingat dito. Tumataas ang lebel ng tubig sa dagat nang 1 cm sa bawat 1hPa na pagbaba ng pressure at sa bawat dobleng pagbilis ng hangin. Kung nagkataong high tide ay mas mataas pa ito kaya iwasang lumapit sa dagat sa panahong ito.

(2) Lakas ng bagyo

Ang lakas ng hanging dulot ng bagyo ay nagmumula sa pressure ng gitna ng bagyo at ito ay ipinapahiwatig sa pamamagitan ng pinakamalakas na bilis ng hangin.

Uri ng lakas ng hangin	Pressure sa gitna (hPa)	Pinakamalakas na bilis
Mahinang bagyo	990~	17.2~25m
Ordinaryong bagyo	950~989	25~33m
Malakas na bagyo	930~949	33~45m
Napakalakas na bagyo	900~929	45~50m
Pinakamalakas na bagyo	~900	Mahigit sa 50m